

کتابخانه تخصصی
فنون و صنایع دستی

پایان نامه جهت اخذ درجه کارشناسی ارشد

رشته فقه و حقوق اسلامی

عنوان

تبیین فقهی – حقوقی جایگاه خواب مغناطیسی در اثبات دعوا

اساتید راهنما

آقای دکتر محسن عابدی

خانم دکتر زهرا تابش

دانشجو

مهديه دارائی باف

بهمن ۱۳۹۶

شماره:	اظهارنامه دانشجو	
تاریخ:		

اینجانب مهدیه دارایی باف دانشجوی کارشناسی ارشد فقه و حقوق اسلامی دانشکده علوم انسانی دانشگاه شاهد، گواهی می‌دهم که پایان‌نامه تدوین شده حاضر با عنوان: «تبیین فقهی - حقوقی جایگاه خواب مغناطیسی در اثبات دعوا» به راهنمایی استاد محترم جناب آقا دکتر عابدی و مشاوره استاد محترم، سرکار خانم دکتر تابش توسط شخص اینجانب انجام و صحت و اصالت مطالب تدوین شده در آن، مورد تایید است و چنانچه هر زمان دانشگاه کسب اطلاع کند که گزارش پایان‌نامه حاضر صحت و اصالت لازم را نداشته، دانشگاه حق دارد مدرک تحصیلی اینجانب را مسترد و ابطال نماید؛ همچنین اعلام می‌دارد در صورت بهره‌گیری از منابع مختلف شامل: گزارش تحقیقاتی، رساله، پایان‌نامه، کتاب، مقالات تخصصی و سایر منابع اطلاعاتی، به منبع مورد استفاده و پدیدآورنده آن به طور دقیق ارجاع داده شده و نیز مطالب مندرج پایان‌نامه حاضر تاکنون برای دریافت هیچ نوع مدرک یا امتیازی توسط اینجانب و یا سایر افراد به هیچ کجا ارائه نشده است. در تدوین متن پایان‌نامه حاضر، چاقوب مصوب تدوین گزارش‌های پژوهشی تحصیلات تکمیلی دانشگاه شاهد به طور کامل مراعات شده و نهایتاً این که، کلیه حقوق مادی ناشی از گزارش پایان‌نامه حاضر، متعلق به دانشگاه شاهد می‌باشد.

نام و نام خانوادگی دانشجو (دست‌نویس):

امضای دانشجو

تاریخ:

تاریخ:

صور تجلسه دفاع پایان نامه کارشناسی ارشد

جلسه دفاع پایان نامه کارشناسی ارشد خانم مهدیه دارایی باف دانشجوی کارشناسی ارشد رشته الهیات و معارف اسلامی گرایش فقه و حقوق اسلامی به شماره دانشجویی ۹۴۷۵۶۶۶۰۰ ارزش ۴ واحد، رأس ساعت ۱۳ بعد از ظهر روز دو شنبه مورخ ۹۶/۱۱/۱۶ در محل تالار شورای دانشکده علوم انسانی دانشگاه شامد،

تحت عنوان:

تبیین فقهی حقوقی جایگاه خواب مغناطیسی در اثبات دعوا
تشکیل گردید.

کمیته داوری پایان نامه کارشناسی ارشد پس از استماع دفاعیات و طرح پرسش های لازم در زمینه علمی و تحقیقاتی مرتبط با پایان نامه نامبرده، ارزیابی نهایی خود را به شرح ذیل، اعلام نمودند:
رساله نامبرده در جلسه دفاع با نمره، (به عدد) و (به حروف) و با درجه (به حروف) و (به عدد) مورد تایید قرار گرفت. نگرفت.
بنابر نامه ی شماره مورخ معاون پژوهشی دانشکده، نمره پژوهشی اختصاص یافته به نامبرده (به عدد) و (به حروف) می باشد و نمره نهایی رساله دانشجوی (به عدد) و (به حروف) و با درجه (به حروف) و (به عدد) مورد تایید می باشد.

امضاء نماینده تحصیلات تکمیلی
تاریخ:

استیازات، طبق ماده ۲۰ آیین نامه آموزشی دوره کارشناسی ارشد، مصوب جلسه ۷۱۴ مورخ ۸۸/۷/۱۵ وزارت علوم، تحقیقات و فناوری؛ عالی: ۲۰ تا ۱۹، بسیار خوب: ۱۸، ۹۹ تا ۱۶، خوب: ۱۷، ۹۹ تا ۱۶، قابل قبول: ۱۵، ۹۹ تا ۱۴، غیر قابل قبول: نمره کمتر از ۱۴

اعضای کمیته داوری پایان نامه کارشناسی ارشد				
عنوان	نام و نام خانوادگی	مرتب علمی	نام دانشگاه	امضاء
استاد راهنمای اول	دکتر محسن غابدی	استادیار	شامد	
استاد راهنمای دوم (در صورت وجود)	دکتر زهرا تابش			
داور داخلی	دکتر مصطفی مسعودیان	استادیار	شامد	
داور داخلی دوم (در صورت وجود)				
داور خارجی	دکتر داورزنی			
داور خارجی دوم (در صورت وجود)				
نماینده تحصیلات تکمیلی (بدون نمره)	دکتر ناهید طالبی	استادیار	شامد	

توضیحات ناظر تحصیلات تکمیلی:

- نیاز به اصلاح رساله دارد

نام و نام خانوادگی ناظر تحصیلات تکمیلی:
تاریخ: ۹۶/۱۱/۱۶

امضاء

تقدیم به:

پیشکش به روح پاک شهیدان:

آنان که جانشان را در راه ایستادگی و مقاومت به حضرت دوست بخشیدند.

به ویژه شهیدان راه علم:

دکتر مسعود علی محمدی

دکتر مجید شهریاری

دکتر داریوش رضایی نژاد

مهندس مصطفی احمدی روشن.

سپاسگزاری:

قبل از هر چیز از خداوند بلند مرتبه سپاس گزارم که توفیق انجام تحقیق حاضر را عنایت نمود و پایان آن را با تفضل و امتنان خویش بر این حقیر، آسان نمود.

از تمام اساتیدی که در طول دوران تحصیل از چشمه همیشه جوشان و مقام شامخ علمی و اندیشه‌های نابشان بهره‌بردم سپاس‌گزاری می‌کنم، خصوصاً استاد گران‌سنگ جناب آقای دکتر عابدی که زحمت راهنمایی را در این تحقیق به عهده داشتند و استاد گران‌قدر سرکار خانم دکتر تابش که با بزرگواری تمام سمت مشاوره این تحقیق را پذیرفتند.

همچنین از خانواده عزیزم که در هیچ یک از تنگناها و فراز و نشیب‌های زندگی تنه‌ای نگذاشتند و همواره پشتیبانی محکم و مطمئن برایم هستند و کلیه بزرگوارانی که از محضر پرخیر و برکتشان مستفیض شدم، سپاس‌گزاری می‌کنم.

از خداوند منان برای تمامی این عزیزان بهترین پاداش‌ها را مسالت می‌نمایم.

چکیده

پایان نامه حاضر، تحقیقی است پیرامون یک اماره جدید که با توجه به مقتضیات زمان و پیشرفت علم و تکنولوژی، با هدف ارائه راهکاری کارا در رسیدگی به دعاوی، وارد پاره‌ای از نظام‌های حقوقی شده است. در حال حاضر پیشرفت علوم به نحوی است که می‌توانیم بسیاری از مشکلات و ابهامات حقوقی و کیفری را با استفاده از ادله ناشی از علوم جدید با دقت و سرعت بیش‌تری رفع کنیم. با توجه به اینکه فقهاء، مقننین و قضات به استفاده از ادله سنتی خو گرفته‌اند، و اینکه ادله سنتی اغلب روال دادرسی را کند و پر هزینه می‌کند، این سؤال مطرح می‌شود که آیا استفاده از ادله جدید مانند خواب مغناطیسی در دادرسی از منظر فقه و حقوق بلا مانع است؟ در تحقیق حاضر نگارنده تلاش کرده با تبیین مفهوم هیپنوز و خواب مغناطیسی، تعریف صحیحی از هیپنوتیزم و ویژگی‌های آن ارائه دهد. با بررسی میزان اختیار دادرسی در ارزیابی ادله و نظام‌های دادرسی و اثباتی در حقوق^۱ متوجه می‌شویم که با توجه به میزان اختیار دادرسی و نظام اثباتی حاکم در ایران، دادرسی می‌تواند از ادله‌ای که در قانون احصاء نشده لکن او را به اقناع وجدانی می‌رساند، مشروط به بیان آن در پرونده، استفاده کند. همچنین با بررسی و حجیت علم قاضی و حصری نبودن ادله به این نتیجه می‌رسیم که دادرسی می‌تواند از خواب مغناطیسی به عنوان اماره و پشتوانه سایر ادله استفاده کند.

کلید واژه: خواب مغناطیسی، هیپنوتیزم، اثبات، دعوا، اماره

^۱ اختیار قاضی در ارزیابی ادله تا حد چشمگیری متأثر از نظام دادرسی است که مقنن آن را پایه‌گذاری کرده است.

۱	فصل اول کلیات پژوهش	۱
۲	۱.۱ مقدمه	۲
۳	۲.۱ بیان مسئله	۳
۴	۳.۱ اهداف پژوهش	۴
۴	۱.۳.۱ هدف کلی	۴
۴	۲.۳.۱ اهداف فرعی	۴
۵	۴.۱ پرسش‌های پژوهش	۵
۵	۱.۴.۱ پرسش اصلی	۵
۵	۲.۴.۱ پرسش‌های فرعی	۵
۵	۵.۱ اهمیت و ضرورت پژوهش	۵
۵	۱.۵.۱ مبانی نظری	۵
۵	۲.۵.۱ مبانی عملی	۵
۶	۶.۱ تعاریف	۶
۷	۷.۱ نوآوری پژوهش	۷
۷	۸.۱ روش پژوهش	۷
۹	۹.۱ مبانی نظری و پیشینه تحقیق	۹
۹	۱.۹.۱ مبانی نظری تحقیق	۹
۱۰	۲.۹.۱ پیشینه تحقیق	۱۰
۱۱	۲ فصل دوم امکان استفاده از خواب مغناطیسی در اثبات دعوا	۱۱
۱۲	۱.۲ مقدمه	۱۲
۱۲	۲.۲ امکان استفاده از خواب مغناطیسی در اثبات دعوا با بررسی تاریخچه تحول امارات	۱۲
۱۸	۳.۲ امکان استفاده از خواب مغناطیسی در اثبات دعوا براساس اختیار دادرس در ارزیابی ادله	۱۸
۱۸	۱.۳.۲ امکان استفاده از خواب مغناطیسی در اثبات دعوا براساس اختیار دادرس در ارزیابی ادله با در نظر گرفتن تعریف ارزیابی	۱۸
۱۸	۲.۳.۲ امکان استفاده از خواب مغناطیسی در اثبات دعوا براساس اختیار دادرس در ارزیابی ادله با در نظر گرفتن اهمیت ارزیابی قضایی	۱۹
۱۹	۳.۳.۲ امکان استفاده از خواب مغناطیسی در اثبات دعوا براساس اختیار دادرس در ارزیابی ادله با در نظر گرفتن رابطه آزادی وجدان	۲۱
۲۱	نظر گرفتن رابطه آزادی وجدان	۲۱

فهرست مطالب

۴.۳.۲	امکان استفاده از خواب مغناطیسی در اثبات دعوا براساس اختیار دادرسی در ارزیابی ادله با در نظر گرفتن اثر ارزیابی ادله در علم دادرسی.....	۲۳
۵.۳.۲	امکان استفاده از خواب مغناطیسی در اثبات دعوا براساس اختیار دادرسی در ارزیابی ادله با در نظر گرفتن ارزیابی ادله براساس منابع فقهی.....	۲۵
۴.۲	امکان استفاده از خواب مغناطیسی در اثبات دعوا با بررسی نظام های دادرسی و اثباتی.....	۲۷
۱.۴.۲	امکان استفاده از خواب مغناطیسی در اثبات دعوا با بررسی نظام های دادرسی.....	۲۷
۲.۴.۲	امکان استفاده از خواب مغناطیسی در اثبات دعوا با بررسی نظام های اثبات.....	۳۶
۵.۲	امکان استفاده از خواب مغناطیسی در اثبات دعوا براساس رابطه ارزیابی دلیل و هدف از دادرسی.....	۴۳
۱.۵.۲	امکان استفاده از خواب مغناطیسی در اثبات دعوا براساس رابطه ارزیابی دلیل و هدف از دادرسی با بررسی مفهوم حقیقت در دادرسی.....	۴۳
۲.۵.۲	امکان استفاده از خواب مغناطیسی در اثبات دعوا براساس رابطه ارزیابی دلیل و هدف از دادرسی با بررسی نظریه کشف حقیقت در دادرسی.....	۴۵
۳.۵.۲	امکان استفاده از خواب مغناطیسی در اثبات دعوا براساس رابطه ارزیابی دلیل و هدف از دادرسی با بررسی تأثیر ارزیابی دلایل در کشف حقیقت.....	۴۷
۴.۵.۲	امکان استفاده از خواب مغناطیسی در اثبات دعوا براساس رابطه ارزیابی دلیل و هدف از دادرسی با بررسی فصل خصومت به عنوان اقتضای دادرسی.....	۴۸
۶.۲	امکان استفاده از خواب مغناطیسی در اثبات دعوا براساس اقناع وجدان دادرسی یا مفهوم قناعت قضایی.....	۴۹
۱.۶.۲	امکان استفاده از خواب مغناطیسی در اثبات دعوا براساس اقناع وجدان دادرسی با بررسی تعریف و تبیین قناعت قضایی.....	۴۹
۲.۶.۲	امکان استفاده از خواب مغناطیسی در اثبات دعوا براساس اقناع وجدان دادرسی با بررسی ضرورت وجود قناعت قضایی در صدور رأی.....	۵۴
۳.۶.۲	امکان استفاده از خواب مغناطیسی در اثبات دعوا براساس اقناع وجدان دادرسی با بررسی نموده های قناعت قضایی در ارزشیابی ادله.....	۵۸
۷.۲	امکان استفاده از خواب مغناطیسی در اثبات دعوا براساس حصری بودن یا نبودن ادله و حجیت علم قاضی.....	۵۸
۱.۷.۲	امکان استفاده از خواب مغناطیسی در اثبات دعوا بر اساس حصری بودن یا نبودن ادله.....	۵۸
۲.۷.۲	امکان استفاده از خواب مغناطیسی در اثبات دعوا بر اساس حجیت و یا عدم حجیت علم قاضی.....	۶۲
۸.۲	امکان استفاده از خواب مغناطیسی در اثبات دعوا به عنوان اماره.....	۶۶
۱.۸.۲	امکان استفاده از خواب مغناطیسی در اثبات دعوا به عنوان اماره و بررسی تاریخچه آن.....	۶۶

فهرست مطالب

۲.۸.۲	امکان استفاده از خواب مغناطیسی در اثبات دعوا به عنوان اماره و بررسی تعریف آن.....	۷۵
۳.۸.۲	امکان استفاده از خواب مغناطیسی در اثبات دعوا به عنوان اماره و بررسی ویژگی‌های آن.....	۷۷
۹.۲	امکان استفاده از خواب مغناطیسی در اثبات دعوا براساس تفاوت دلیل دانستن یا اماره	
انگاشتن امری	۸۵
۱.۹.۲	مکان استفاده از خواب مغناطیسی در اثبات دعوا براساس دلیل دانستن یک امر.....	۸۵
۲.۹.۲	امکان استفاده از خواب مغناطیسی در اثبات دعوا براساس اماره دانستن یک امر.....	۸۶
۳	فصل سوم دیدگاه‌های مختلف درباره‌ی استفاده از خواب مغناطیسی در اثبات دعوا.....	۸۸
۱.۳	مقدمه.....	۸۹
۲.۳	دیدگاه‌های مختلف درباره‌ی استفاده از خواب مغناطیسی در اثبات دعوا براساس نظرات	
مخالف و موافق حقوق‌دانان و روان‌شناسان و مراجع.....		۸۹
۱.۲.۳	دیدگاه‌های مختلف درباره‌ی استفاده از خواب مغناطیسی در اثبات دعوا براساس نظرات	
مخالف حقوق‌دانان و روان‌شناسان در مورد استفاده از خواب مغناطیسی در امور قضاوتی.....		۸۹
۲.۲.۳	دیدگاه‌های مختلف درباره‌ی استفاده از خواب مغناطیسی در اثبات دعوا براساس نظرات	
موافق حقوق‌دانان و روان‌شناسان در مورد استفاده از خواب مغناطیسی در امور قضاوتی.....		۹۰
۳.۲.۳	دیدگاه‌های مختلف درباره‌ی استفاده از خواب مغناطیسی در اثبات دعوا براساس نظرات	
موافق و مخالف مراجع درباره‌ی استفاده از هیپنوتیزم.....		۹۲
۳.۳	دیدگاه‌های مختلف درباره‌ی استفاده از خواب مغناطیسی در اثبات دعوا براساس سابقه	
استفاده از خواب مغناطیسی در امور قضاوتی.....		۹۳
۴	فصل چهارم یافته‌های پژوهش.....	۹۵
۱.۴	مقدمه.....	۹۶
۲.۴	یافته‌های پژوهش براساس بیان و ارزیابی نظرات مخالف و موافق حقوق‌دانان و	
روان‌شناسان در مورد استفاده از خواب مغناطیسی.....		۹۶
۱.۲.۴	یافته‌های پژوهش براساس بیان و ارزیابی نظر مخالفان استفاده از خواب مغناطیسی در اثبات	
دعوا.....		۹۶
۲.۲.۴	یافته‌های پژوهش براساس بیان و ارزیابی نظر موافقان استفاده از خواب مغناطیسی در اثبات	
دعوا.....		۱۰۴
۳.۴	یافته‌های پژوهش براساس بیان و ارزیابی نظرات مخالف و موافق فقیهان در مورد استفاده از	
خواب مغناطیسی.....		۱۱۰
۴.۴	یافته‌های پژوهش براساس ارزیابی نظرات و مبانی فقهی - حقوقی.....	۱۱۱
۱.۴.۴	حقوق عمومی ادله اثبات.....	۱۱۱
۲.۴.۴	حقوق اختصاصی ادله اثبات دعوا.....	۱۱۳

فهرست مطالب

۱۲۳ فصل پنجم نتیجه گیری	5
۱۲۴ مقدمه	۱.۵
۱۲۴ بحث	۲.۵
۱۲۷ نتایج	۳.۵
۱۲۸ پیشنهادهای عملیاتی	۴.۵
۱۲۸ پیشنهادهای پژوهشی	۲.۴.۵
۱۳۰ منابع	

فصل اول

کلیات پژوهش

۱.۱ مقدمه

بشر همواره در مسیر تحول گرایی و رسیدن به حقیقت گام برداشته است، در این مسیر هیچ‌گاه به آنچه که داشته اکتفا نکرده، لذا در طول زندگی خود به دنبال درک هر چه بهتر و بیش‌تر پدیده‌ها بوده است. در همین راستا یکی از آرزوهای بشر رسیدن به مرحله‌ای است که اموری از قبیل جان، مال، عرض و امنیت افراد جامعه از گزند هر نوع آسیبی در امان باشد و همواره این امید در جامعه وجود داشته باشد که دستان پر توان عدالت، قدرت تأمین تمامی حقوق ضایع شده را دارد.

با توجه به اینکه وقوع جرم علاوه بر خدشه‌دار کردن حقوق فردی افراد، حقوق جامعه و زندگی مسالمت آمیز را نیز به خطر می‌اندازد، بر این اساس تشکیل نهاد دادگستری یکی از بزرگترین قدم‌هایی بوده که برای تضمین حقوق افراد جامعه برداشته شده است. البته در ازای واگذاری حقوق مردم به دولت این انتظار وجود دارد که دولت نهایت تلاش خود را در جهت پیشگیری از تضییع حقوق مردم به کار بندد و در صورت تضییع حق نسبت به جبران خسارت، تعقیب، محاکمه و مجازات خاطی اقدام کند.

این نهاد در انجام فریضه‌ای که به گردن گرفته است با مشکلاتی روبرو شده است، از یک سو پرونده‌هایی که برای حل و فصل به دادگستری سپرده می‌شوند هر ساله افزایش چشمگیری دارند و از سوی دیگر گذر زمان باعث هر چه پیچیده‌تر شدن دعاوی می‌شود به نحوی که علی‌رغم رسیدگی و تحقیقات نمی‌توان به راحتی برای پاره‌ای از پرونده‌ها حکمی صادر کرد. همچنین اگر بخواهیم منتظر اقرار متهمین و یا مظنونین بمانیم، روال دادرسی بسیار طولانی و هزینه‌بر خواهد شد و چه بسا در همین حین حقوقی از افراد ضایع شود و

با گذشت زمان و پیشرفت علم و تکنولوژی، راه‌کارهای جدیدی برای حل و فصل دعاوی کیفی و حقوقی به وجود آمده است، پیشرفت علم اثر مستقیمی روی ظرافت و قدرت این راه‌کارها داشته است. به عنوان نمونه: در گذشته ادله اثبات صرفاً شامل: اقرار، بینه، سوگند و علم قاضی بوده است، اما با توجه به گذر زمان و پیچیده شدن مسائل، نیاز به استفاده از ادله جدید، باعث شد که کم‌کم ادله

فصل اول: کلیات پژوهش

جدیدی به اسم کارشناسی وارد علم حقوق شود که در طول زمان و بناء به نیاز جامعه دارای گرایش‌هایی از قبیل: معاینه محل، تحقیق محلی و نظر کارشناس شده است.

همچنین در گذشته نسب فقط از طریق ادله‌های سنتی مانند اقرار و قاعده فراش و... اثبات می‌گردید، جدای از این مطلب که، با توجه به اینکه اقرار چون علیه خود شخص است زیاد اتفاق نمی‌افتد، پیشرفت علم باعث ایجاد راه‌کاری جدید در این مسئله که تأثیرات مهم اجتماعی دارد، شده است. تا جایی که امروزه به وسیله یک آزمایش ساده روی بزاق دهان والدین، به راحتی و با دقت بالا می‌توان حکمی را صادر کرد و پرونده را مختومه اعلام کرد. نظام‌های حقوقی برآنند که از زمان و پیشرفت روزافزون علم عقب نیفتند و حقوق را به صورت علمی پویا و مدرن درآورند.

۲.۱ بیان مسئله

تعداد پرونده‌های وارد شده به قوه قضائیه در سال ۱۳۹۴ بالغ بر ۱۴ میلیون و ۶۲۱ هزار و ۹۴۵ فقره است. (پورمحمدی در همایش بزرگداشت هفته قوه قضائیه -سایت قوه قضائیه) که بیش از نیمی (هشت میلیون) از این پرونده‌ها کیفری هستند (نجفی توانا -عضو اصلی کانون وکلای دادگستری مرکز و استاد جرم‌شناسی- در گفتگو با روزنامه اعتماد، شجاعی کیاسر -نماینده مردم قائم شهر- در گفتگو با خبرنگار اجتماعی خانه ملت، خبرگزاری تحلیلی ایران)

در سال ۹۴ تعداد حدود ۴۷ هزار پرونده وارد دیوان عالی کشور شده که در مقایسه با سال قبل ۲۸ درصد افزایش داشته است. (رئیس مرکز فناوری اطلاعات قوه قضائیه)

برای کم شدن این آمار راهکارهای زیادی را می‌توان ارائه داد مثل بالا بردن سطح رفاه مردم، بالا بردن آموزش‌های مربوطه و... اما این راهکارها مشکل پرونده‌های آتی را حل می‌کند.

همچنین همانطور که می‌دانیم ادله اثبات دعوا شامل: اقرار، سوگند و بینه است. (کاتوزیان، ۱۳۹۵:

۲۱) باتوجه به اینکه شرایط معتبر در بینه بخاطر بزرگ شدن جوامع و... قابل احراز نیست و از طرفی سنگینی سوگند نیز از بین رفته است و اقرار هم چون علیه خود شخص است، زیاد اتفاق نمی‌افتد و علم قاضی نیز در موارد بسیار اندکی حاصل می‌شود، به تنهایی نمی‌توان از این ادله استفاده کرد، لذا به ادله

فصل اول: کلیات پژوهش

جدیدی مانند استفاده از خواب مغناطیسی به عنوان پشتوانه سایر ادله نیاز داریم. کما اینکه در گذشته نیز به همین خاطر نظریه کارشناس و علم قاضی را وارد ادله اثبات دعوا کرده اند.

خواب مغناطیسی شاخه ای از علم روان شناسی است که در آن بوسیله تلقین، شخص در حالت خاصی از هوشیاری قرار می گیرد. بعد از بررسی برخی از ویژگی های خواب مغناطیسی (واقع نمایی و دخالت اراده) از منظر روان شناسی این سؤال مطرح می شود که آیا به لحاظ فقهی - حقوقی می توان خواب مغناطیسی را از اماره های اثبات دانست؟ و بر اساس مبانی فقهی و حقوقی جایگاه خواب مغناطیسی در اثبات دعوا کجاست؟

۳.۱ اهداف پژوهش

۱.۳.۱ هدف کلی

روشن شدن میزان اعتبار اماره متکی بر خواب مغناطیسی در صدور حکم.

۲.۳.۱ اهداف فرعی

- آشنایی با مفهوم "قناعت قضایی" (اقناع وجدان دادرس) به عنوان اساس صدور حکم.
- آشنایی با مفهوم "اختیار دادرس در ارزیابی ادله" و ضرورت اعطای آن به دادرس به عنوان بهترین تضمین برای کشف حقیقت.
- آشنایی با خواب مغناطیسی و ویژگی های آن، به عنوان اماره در اثبات دعوا.

۴.۱ پرسش‌های پژوهش

۱.۴.۱ پرسش اصلی

آیا براساس مبانی فقهی - حقوقی خواب مغناطیسی می‌تواند از اماره‌های اثبات یا از پشتوانه‌های اماره اثبات باشد؟

۲.۴.۱ پرسش‌های فرعی

۱. آیا در خواب مغناطیسی عناصر معتبر در اماره وجود دارد یا خیر؟
۲. آیا علم قاضی توقیفی است؟
۳. آیا ادله حصر دارند؟
۴. آیا دادرسی کیفری در اعمال اختیار ارزیابی ادله آزاد است یا اینکه باید تحت ضوابط خاصی به این امر اقدام نماید؟
۵. آیا حقوق ایران، علم قاضی با منشاء مبادی حسی خارج از محتویات پرونده را برای صدور رأی، دارای اعتبار می‌داند؟

۵.۱ اهمیت و ضرورت پژوهش

۱.۵.۱ مبانی نظری

بسط دایره دانش فقهی - حقوقی در زمینه اماره و روش‌های نوین اثبات.

۲.۵.۱ مبانی عملی

۶. صدور حکم در پرونده‌هایی که امکان جمع آوری اطلاعات در آن سخت یا ناممکن است.

فصل اول: کلیات پژوهش

۷. کم تر شدن زمان رسیدگی در همه پرونده ها.
۸. کم تر شدن هزینه های دادرسی.
۹. راحت تر شدن روال دادرسی.
۱۰. به حداقل رسیدن امکان کتمان حقیقت.
۱۱. امکان استفاده از اقرار و شهادت افراد صغیر، مجنون و سفیه در کلیه دعاوی.
۱۲. امکان استفاده از شاهد در مواردی که شاهد به علت مرور زمان دچار فراموشی شده و حاضر به شهادت دادن نیست.

۶.۱ تعاریف

هیپنوتیزم:

خواب مصنوعی، خواب مغناطیسی که در آن شخص تحت تأثیر القاهای شخص دیگر به خواب می رود. (فرهنگ فارسی معین، ص ۱۲۰۹). علمی است که درباره هیپنوز یعنی خواب مغناطیسی یا خواب مصنوعی بحث می کند. طریقه ای که بوسیله آن، انسان می تواند کسی را به خواب مغناطیسی ببرد. (فرهنگ عمید، ص ۱۲۱۳).

اثبات:

ثابت گرداندن (فرهنگ فارسی معین، ص ۱۰۳) ثابت کردن (فرهنگ کاتوزیان ص ۲۶) و (فرهنگ عمید، ص ۷۵) (فقه) مرحله علم به چیزی را مرحله اثبات نامند و چون در علم خطا هم واقع می شود بنابراین ممکن است مرحله اثبات مطابق مرحله ثبوت (واقع) نباشد. (آیین دادرسی) اقامه دلیل بر مورد ادعا برای ترتب اثر قانونی آن بر آن. (ترمینولوژی حقوق، ص ۵)

دعوا:

بر علیه کسی ادعا نمودن (فرهنگ کاتوزیان، ص ۳۲۱) خواستن، خواندن کسی را، ادعا کردن، نزاع کردن، دادخواهی کردن (فرهنگ عمید، ص ۶۰۳) (دادرسی) الف_ منازعه در حق معین را گویند. ب-

فصل اول: کلیات پژوهش

ادعاء مدعی که دعوی به معنی اخص نامیده می‌شود. ج- مجموع ادعا مدعی و دفاع مدعی علیه که دعوی به معنی اعم نامیده می‌شود. (ترمینولوژی حقوق، ص ۳۰۲)

اماره:

اماره عبارت از اوضاع و احوالی است که به حکم قانون یا در نظر قاضی دلیل بر امری شناخته می‌شود. (قانون مدنی، ماده ۱۳۲۱) اماراتی که بنظر قاضی واگذار شده عبارت است از اوضاع و احوالی در خصوص مورد و در صورتی قابل استناد است که دعوی به شهادت شهود، قابل اثبات باشد یا ادله دیگر را تکمیل کند. (قانون مدنی، ماده ۱۳۲۴) نشان، نشانه، علامت، امارات جمع (فرهنگ عمید، ص ۱۹۴) و (فرهنگ فارسی معین، ص ۱۷۵)

۷.۱ نوآوری پژوهش

در مورد جایگاه خواب مغناطیسی در اثبات دعوا منابع زیادی وجود ندارد، لکن تفاوت تحقیق حاضر با سایر پژوهش‌های این حوزه، در این است که در تحقیق حاضر، تلاش شده تا از منظر فقهی و حقوقی به بررسی خواب مغناطیسی و امکان استفاده از آن در اثبات دعوا پرداخته شود، همچنین در این پژوهش تلاش شده که به خواب مغناطیسی به عنوان اماره نگاه شود نه دلیل، حال آن که تقریباً در اکثر منابع صرفاً به بیان نظرات موافق و مخالف اکتفاء شده و اثری از بررسی مفصل وجود ندارد، کما اینکه تعداد صفحات این مبحث در منابع، گواه بر این مدعاست. همچنین اینجانب علی‌رغم مطالعه زیاد، به منبعی دست نیافتم که خواب مغناطیسی را به عنوان اماره در نظر بگیرد.

۸.۱ روش پژوهش

پژوهش را آشکار سازی واقعیت و در نتیجه رسیدن به کشفیات و حقیقت تعریف کرده اند، به عبارت بهتر پژوهش کوششی است برای کشف حقایق علمی و نشر آن در میان مردم با هدف بهره‌مندی از آن، در زمان حاضر پژوهش، با پیشرفت فناوری و بروز مشکلات اجتماعی، اقتصادی، سیاسی و... اهمیت دو چندانی یافته است.

فصل اول: کلیات پژوهش

روش پژوهش کلید فهم واقعیات و حقایق است به نحوی که بدون وجود روشی مشخص، پژوهشگر در دریای پر تلاطم اطلاعات و معارف غرق می‌شود و نمی‌تواند به یافته‌ی مشخصی برسد، به عبارت دیگر روش پژوهش، چگونگی حرکت پژوهشگر در مسیر تحقیق است.

پژوهش حاضر به روش کیفی جمع‌آوری شده است، تحقیق کیفی از چندین روش جمع‌آوری اطلاعات تشکیل شده است، مانند: روش کتابخانه‌ای، مصاحبه عمیق، تحقیق میدانی، قوم‌شناسی و... که نتیجه هر یک از آن‌ها به صورت مقاله یا کتاب عرضه می‌شود.

با توجه به اینکه روش جمع‌آوری اطلاعات در تحقیق حاضر، روش کتابخانه‌ایست به توضیح این روش می‌پردازیم، اگر پژوهش با استفاده از کتب، اسناد، آراء و منابع موجود در فضای کتابخانه‌ای انجام پذیرد، تحقیق مذکور کتابخانه‌ای خواهد بود. با توجه به اینکه در تحقیق حاضر برای جمع‌آوری اطلاعات از مصاحبه نیز استفاده شده است می‌توان گفت، روش پژوهش عمدتاً کتابخانه‌ای و به صورت توصیفی-تحلیلی است. به این صورت که تلاش شده با توجه به منابع موجود در کتابخانه‌ها از قبیل، نصوص قانونی، منابع دست اول حقوقی، فقهی و روان‌شناسی به بررسی موضوع و ابعاد گوناگون موضوع پژوهش پرداخته شود. به این صورت که ابتدا منابع مرتبط به عنوان شناسایی شد و سپس با توجه به سرفصل‌های مورد تصویب، نگارش و تحلیل داده‌ها انجام شده است. سعی نگارنده بر این بوده است که تمامی مطالب حول محور عنوان و مقدمات لازم آن باشد و تا حد امکان از نوشتن مطالب غیر مرتبط خودداری شود.

در فصل دوم این پایان‌نامه پس از بیان مختصر تاریخچه تحول امارات به بررسی اختیار دادرسی در ارزیابی ادله، نظام‌های دادرسی، رابطه ارزیابی دلیل و هدف از دادرسی، اقناع وجدان دادرسی، بررسی حصری بودن یا نبودن ادله و حجیت علم قاضی، آشنایی با خواب مغناطیسی و تعریف هیپنوتیزم پرداخته شده است. که تمامی این موارد مقدمه‌ای برای پذیرش استفاده از خواب مغناطیسی در اثبات دعواست، با توجه به اینکه اگر قاضی اختیارت گسترده‌ای در ارزیابی ادله داشته باشد و نظام دادرسی نیز اجازه استفاده از امارات گوناگون و اختیار ارزشیابی آن‌ها را به دادرسی بدهد، همچنین هدف از دادرسی نیز کشف واقع باشد و دادرسی موظف باشد که بر طبق اقناع وجدانی خود حکم صادر کند و به عبارتی تا زمانی که با ادله و بینة طرفین به قناعت وجدان نرسیده از صدور حکم امتناع ورزد، استفاده از خواب

فصل اول: کلیات پژوهش

مغناطیسی در اثبات دعوا منافاتی با عقل نخواهد داشت. مضافاً بر اینکه در صورت پذیرش حصری نبودن ادله و حجیت علم قاضی راه برای استفاده از هیپنوتیزم در امور حقوقی و قضایی بسیار هموار خواهد بود.

در فصل سوم به بیان نظرات مخالف و موافق استفاده از خواب مغناطیسی در امور قضاوتی و سابقه استفاده از آن در سایر کشورها می‌پردازیم.

و در فصل چهارم، به بررسی و تجزیه و تحلیل نظریات می‌پردازیم.

و نهایتاً در فصل آخر نتیجه‌گیری می‌کنیم.

۹.۱ مبانی نظری و پیشینه تحقیق

۱.۹.۱ مبانی نظری تحقیق

درباره موضوعاتی از قبیل ادله اثبات، حصری بودن یا نبودن ادله، اختیارات دادرس در ارزیابی ادله، بسیار کار شده است. به عنوان مثال مهم ترین آنها کتاب اثبات و دلیل و اثبات کاتوزیان، کتاب ادله اثبات اثر آقایان کریمی، مدنی، گلدوزیان و اختیار دادرس کیفری در ارزشیابی ادله کیفری، رساله آقای رضائی است. در رابطه با پزشکی و هیپنوتیزم نیز بسیار کار شده است به عنوان مثال: هیپنوتیزم و کاربرد آن در دندان پزشکی (خرم)، هیپنوتیزم و نقش آن در تسکین درد و جراحی (آزادی)، اثر هیپنوتیزم بر کاهش درد سوختگی (امینی)، کنترل درد از طریق هیپنوتیزم (یوسفی) و.....

در مورد وارد کردن ادله پزشکی در ادله اثبات نیز کار شده است مانند: نقش آزمایش های دی ان ای در اثبات نسب از دیدگاه فقه امامیه و حقوق ایران (طبائی)، قاعده فراش و یقین قاضی بر اساس آن (بابائی).